

**PRAVO NA POVJERLJIVU KOMUNIKACIJU («legal privilege»)
ZA KORPORATIVNE PRAVNIKE
Prijevod s web stranice www.ecla.org**

INFORMATIVNI DOKUMENT:

LEGAL PRIVILEGE u odnosu na SECRET PROFESSIONNEL:

Postoji li prava razlika?

«U demokraciji u kojoj postoji vladavina zakona, svaka osoba i tvrtka ima obvezu poštivanja zakona, i pravo na savjet pravnika o opsegu njihove vlastite slobode unutar zakona bez stvaranja dokaza koji bi se protiv njih mogli upotrijebiti“ (J. Temple Lang, Profesionalna etika i postupci komisije – neka pitanja, govor za CCBE, rujna 1993. godine)

Pravo na odgovarajući pravni savjet odražava se u principu prava na povjerljivu komunikaciju koji je poznat pod imenom «legal privilege» u zemljama običajnog prava, te pod imenom «secret professionnel» u zemljama građanskog prava.

Oba koncepta, prema aktualnom pravnom razmišljanju, uglavnom se temelje na pravu stranke na obranu, a stoga i na ispravno funkcioniranje vladavine prava. U zemljama običajnog prava dodatni je naglasak stavljen na činjenicu da pravo na povjerljivu komunikaciju («legal privilege») pridonosi vladavini prava. Nadalje, u zemljama građanskoga prava se može vidjeti razvoj (iako ne u potpunosti) u pravcu stanja Velike Britanije gdje se pravnici bez obzira da li su odvjetnici ili ne, smatraju službenicima suda. U njemačkom pravu, Rechtsanwalt ima obvezu suradnje u donošenju istine pred sudove. Po belgijskom i francuskom pravu pravnici se sve više smatraju javnim službenicima pravosudnog sustava.

U sustavu običajnog prava koncept prava na povjerljivu komunikaciju (legal privilege) razvijen je uglavnom pozivanjem na postupak razotkrivanja u građanskim parnicama.

Sve materijali koje posjeduju obje stranke, bilo da podupiru ili su štetni za slučaj, moraju se predstaviti sudu da bi taj sud raspolagao svim bitnim informacijama.

Postoji razlika između prava na povjerljivu komunikaciju tijekom savjetovanja («advice privilege») i prava na povjerljivu komunikaciju tijekom parničanja («litigation privilege»). U oba slučaja dokument će se zaštititi od objelodanjivanja ako je njegova prevladavajuća svrha traženje ili davanje pravnog savjeta.

Dokumenti koji nose pravo na povjerljivu komunikaciju isto su tako zaštićeni od zapljene u kaznenim postupcima.

«Secret professionnel» smatra se bitnim čimbenikom zanimanja pravnika, budući da je neophodno omogućiti stranci da traži pravni savjet s punim povjerenjem da se podatak podastri pravniku neće iskoristiti protiv njega. Princip se odražava u kaznenim zakonima zemalja na koje se on odnosi, a kršenje principa se sankcionira po kaznenom zakonu. Međutim, u posljednje se vrijeme apsolutni karakter tog

principa ublažio. Tako pravnik, ako se s njim savjetovala stranka o činjenici kako da počini kazneno djelo, može doći u položaj da odbaci obvezu povjerljivosti.

Stoga se ne radi isključivo o pravu, već i o obvezi pravnika da štiti povjerljivost dokumenta.

U sustavima građanskog prava, «secret professionnel» ograničava se na one slučajeve kada pravnik poduzima radnje u ulozi pravnika, odnosno kada pruža pravni savjet ili priprema obranu (J. Stevens, ibidem, 421). Ako pravnik poduzima radnje u ulozi, na primjer, člana uprave jednog od svojih stranaka, ne može se pozivati na «secret professionnel» za takav savjet. Na taj način, iako nije izričito rečeno kao što je slučaj s običajnim pravom, «secret professionnel» vezat će se isključivo za one dokumente koji sadrže pravni savjet.

Zaključak

Iako je osnova za „legal privilege“ odnosno „secret professionnel“ različita, sveukupni učinak jednog i drugog je zaštita dokumenata koji sadrže pravni savjet i/ili informaciju koja se odnosi na pripremu obrane od njezinog obznanjivanja vlastima ili drugoj stranci u parnici.

ECLA stoga smatra da se nikakva razlika među ovim principima ne bi smjela očitovati u razlikovanju korporativnih pravnika u odnosu na odvjetnike vezano na pravni sustav u kojem rade.